

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Úsměv, Praha 13, Herčíkova 2190

Herčíkova 2190, 155 00 Praha 5 – Velká Ohrada

Identifikátor školy: 600 037 657

Termín konání inspekce: 7. a 8. června 2004

Čj.:	01 0404/04-1505
Signatura:	ka5ax136

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zřizovatelem čtyřtřídní mateřské školy je Městská část Praha 13, Sluneční náměstí 2580/13 158 00 Praha 5. Škola je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. V současné době je zapsáno 89 dětí, dohoda o počtu tříd a počtu dětí na tento školní rok je v souladu s vyhláškou o mateřských školách uzavřená se zřizovatelem a stanoví počet 100 zapsaných. Kapacita školy je 120 dětí, kapacita školní jídelny, která je součástí, je 120 jídel. Děti jsou rozděleny do tříd převážně věkově homogenních. Docházející děti jsou především z oblasti Velké Ohrady.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv tvoří sedm učitelek včetně ředitelky, dvě z nich nesplňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, jedna z kvalifikovaných učitelek má kromě střední pedagogické školy ještě vysokoškolské vzdělání pedagogického směru, ale nezaměřené na předškolní výchovu. Kolektiv je již řadu let stabilní, před rokem došlo ke změně ve vedení, na základě konkurzního řízení byla do funkce jmenována současná ředitelka. Skladba pracovních úvazků je přizpůsobena stávajícím podmínkám, a to jak sníženému počtu učitelek, tak prodlouženému provozu do 17. 30 hodin. Přesto se učitelky několikrát v týdnu překrývají při pobytu venku, což jim umožňuje plnit plánovaný program (časté delší vycházky do přírody a výlety).

Organizační struktura školy je funkční, na všechny pedagogické pracovnice jsou ředitelkou delegovány dílčí kompetence. Zapojení zástupkyně ředitelky do řízení je však minimální, což ředitelce, která je ve funkci prvním rokem, přináší vysoké nasazení. Forma komunikace ředitelky se zaměstnanci je převážně osobní, odpovídající původnímu postavení ředitelky v kolektivu (byla zde učitelkou). Závažné a koncepční záležitosti jsou řešeny na pravidelných pedagogických poradách. V loňském školním roce byla větší pozornost věnována novému způsobu plánování, letos mají porady spíše charakter organizační, menší prostor je poskytován pedagogickým problémům.

Vedení učitelek a dalších zaměstnanců je přirozené, vstřícné, ředitelka umožňuje zaměstnancům vnášet vlastní nápady do pedagogického procesu, plánování i uspořádání prostředí. Hospitační činnost vykonává dle zpracovaného plánu, při rozborech postupuje spíše s cílem lidí motivovat. Rezervy jsou v zatím plošném přístupu k hospitační činnosti, nižší formě analýzy zjištěných nedostatků a v absenci ukládání potřebných opatření. Další kontrolní činnost provádí důsledně (dokumentace, pořádek, výzdoba).

Pedagogický kolektiv se pod vedením a s podporou ředitelky zajímá o nové trendy v předškolním vzdělávání. Všechny učitelky se účastní vzdělávacích akcí v Pedagogickém centru Praha, výběr je ovlivňován zájmem o určité téma. Přenos nových poznatků je efektivní

především v náplni kroužků, které učitelky vedou (country tance, lidové tance, hudbou a pohybem ke zdraví apod.). Ředitelka absolvovala přednášky s tématickým zaměřením na vedení právního subjektu a na nový způsob plánování dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Jednotný hodnotící systém vzdělávacího procesu zatím není vytvořen, ředitelka shrnuje závěry z jednotlivých tříd do výroční zprávy, ale bez další viditelné odezvy (analýza je málo kritická, nevychází se z ní do budoucna). Sebehodnocení učitelek (zjištěné při rozbořech) však dává předpoklady k žádoucímu kvalitativnímu posunu, je dostatečně soudné, učitelky jsou schopny najít nové cesty a formy práce. Ředitelka dokáže učitelkám taktně sdělit kritické připomínky a metodicky je vést.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou na velmi dobré úrovni.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K RELIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Mateřská škola je umístěna v účelové budově v klidném prostředí sídlištní zástavby. Dvě třídy jsou situovány v přízemí, dvě jsou v prvním poschodí. Školní kuchyň a kanceláře jsou ve středu budovy. Každá třída má k dispozici 2 velké místnosti se šatnou a sociálním zařízením a několik přilehlých kabinetů (pomůcky, lůžkoviny, pokojíčky pro hry dětí). Šatny dětí jsou vhodně členěné a prakticky zařízené pro potřeby dětí. Třídy jsou bohatě vybaveny a oživeny funkčními hracími koutky, které podněcují dětské hry. Nábytek je praktický, moderní a účelný vzhledem k viditelnému a dostupnému uložení hraček. Sportovní zařízení je součástí každé třídy nebo je umístěno v přilehlých kabinetech. Nabídka možností sportovních a herních prvků je velmi pestrá a uspokojuje potřeby pohybového vyžití dětí. Také přilehlá školní zahrada poskytuje zajímavý program pro rekreaci a relaxaci dětí (dřevěné i kovové průlezkové mlhoviště, pískoviště zastíněné sítěmi, domečky apod.).

Vybavení mateřské školy plní vysoké nároky na estetiku i funkčnost. Zařízení tříd nábytkem vyhovuje dobře vzrůstu dětí a vytváří vkusné a zajímavé prostředí, které má všechny předpoklady pro současné potřeby předškolní výchovy. V každé třídě je řada vkusných kontejnerů, které jsou dětem dobře dostupné a obsahují tradiční i moderní hračky. Nabídka knih i učebních pomůcek je pestrá a bohatá. Učitelská knihovna obsahuje odpovídající množství odborné literatury a metodických materiálů pro samostudium a sebevzdělávání učitelek. Mateřská škola vlastní dvě pianina, jedny klávesy, televizní přijímače, pro každou třídu radiomagnetofony. V metodických kabinetech je dostatek výtvarných materiálů, pro pohybový rozvoj jsou zakoupeny balanční míče, obruče, trampolína a jiné dětské nářadí.

Ředitelka školy využívá v úzké spolupráci se zřizovatelem maximálně finančních možností pro zlepšování materiálně-technického zázemí. Systematicky realizuje plánovaná opatření v této oblasti a průběžně sleduje využívání materiálního vybavení.

Vynikající úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje efektivní realizaci školního vzdělávacího programu.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program podává reálný obraz o činnosti mateřské školy, obsahuje dílčí plány, které zabezpečují funkční chod školy a počítá s participací rodičů i zřizovatele. Jeho součástí je vzdělávací koncepce na školní rok, která je zpracována reálně vzhledem k podmínkám školy a zahrnuje i plán ekologické výchovy (Zelená planeta země), kterou škola naplňuje již několik let. V koncepci jsou navrženy metody i prostředky její realizace. Evaluační systémy nejsou zatím zpracovány. Rámcovým podkladem k tvorbě školního programu je dlouhodobý výhledový plán, který stanoví hlavní cíle, zásady, vizi spolupráce s rodiči, zřizovatelem, případně se sponzory. Třídní programy mají jednotný tematický podklad, podtémata jsou zpracována odlišně se zřetelem k potřebám i schopnostem dětí v jednotlivých třídách.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní pedagogiky.

Povinná dokumentace je vedena dle požadavků na předepsaných tiskopisech. Zápisy v přehledech výchovné práce zachycují podstatnou část spontánních i řízených činností v průběhu dne.

Vedení povinné dokumentace je průkazné, předkládá průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka sleduje práci učitelek v kontextu s realizovaným vzdělávacím programem zatím pouze okrajově. Konzistence celku školního programu ještě není plně promyšlena, cíle hospitační činnosti i hodnocení vzdělávání uskutečňované v pedagogických poradách se zatím na kontrolu naplňování školního programu nezaměřují.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu není zatím účinný.

Z hlediska psychohygieny je stanovený denní režim vhodný, pro spontánní aktivity navrhuje dostatečný časový prostor. Pitný režim je zaveden a je funkční. Z pestré řady zájmových aktivit jsou některé začleňovány nevhodně v dopoledních hodinách na úkor pobytu venku nebo vlastního vzdělávacího programu mateřské školy. Nižší potřeba spánku je řešena pouze možností účasti v zájmových kroužcích, alternativní program není zaveden. Výchovně-vzdělávací činnost je přizpůsobována kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku.

Informační systém směrem k rodičům je promyšlený a funkční, komunikaci s rodiči je věnována adekvátní pozornost. V šatnách u každé třídy mají rodiče možnost se seznámit s cíli i obsahem výchovně-vzdělávací práce, podílet se na tvorbě vzdělávacího programu a v rámci otevřenosti školy se účastnit jejího života. Vzájemnému poznávání a spolupráci dobře přispívají pořádané společenské akce dětí.

Organizace výchovně-vzdělávací práce v zásadě odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace byly provedeny u všech učitelek včetně ředitelky, po nich následovaly rozbor, které vedla ředitelka, nebo se hodnotily učitelky samy. Nedostatek v plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti u dvou učitelek se v práci s dětmi negativně neprojevil, obě již v mateřské škole pracují řadu let a jejich původní povolání (dětská sestra, vychovatelka) je spíše přínosem.

Spontánní činnosti

Ve spontánních činnostech se ve všech třídách pozitivně odráželo velmi podnětné prostředí, které vlivem vynikajícího materiálního vybavení vytvářelo vhodné podmínky pro hru. Zvláště u nejmladších dětí se učitelce velmi dobře dařilo vhodnými podněty a nenásilnou motivací rozvíjet námětové hry, ve kterých by děti samy ještě nebyly schopny přijímat své sociální role. Některé nejmladší děti (na nepravidelnou docházku) se teprve s hrovými činnostmi seznamovaly a pouze díky individuálnímu přístupu učitelky se dokázaly s uspokojením a radostí hrou zabavit. Ve vzájemných vztazích se občas vyskytovaly emotivní projevy, vedoucí ke konfliktu, které však učitelka uměla snadno a s pedagogickým taktem řešit. Velmi vhodně působilo také adresné hodnocení a oceňování pokroků jednotlivých dětí. Pro hry měly děti dostatek prostoru i času. U nejstarších dětí byla realizovaná nabídka výtvarných činností, stolní a námětové hry, při kterých děti spolupracovaly. Učitelka spíše jen hru sledovala a hovořila s dětmi, sama se v roli partnera do her nezařazovala. Přístup učitelky byl podporující, tvořivě rozvinout námětové hry na základě poznatků a zkušeností dětí se však dařilo jen dílčím způsobem. Do průběhu her nenásilně postupoval týdenní námět. Učitelky obou tříd využívaly sociálního učení k podpoře osobnostního rozvoje dětí. V dalších dvou třídách (střední a druhé nejstarší věkové skupiny) měly hry bohatou náplň většinou konstruktivního zaměření, při kterém děti uplatňovaly své zkušenosti i představy. Námětově širší byla hra starších dětí, také proto, že učitelka do ní vstupovala v partnerské roli a svými podněty ji přirozeně rozvíjela. Ve druhé třídě byla spontánním činnostem věnována kratší doba, řízené činnosti byly v časové převaze. Tento nedostatek se odráží i v přístupu učitelek k hodnocení spontánních činností, které bývá často opomíjeno a nepotvrzuje tak jejich potřebné dominantní postavení. Kladem bylo v obou třídách využití různých hraček s pohybovým zaměřením, což děti s větší potřebou pohybu uspokojovalo. Výrazně pozitivně ovlivňující je jazykový projev všech učitelek.

Spontánní výchovně- vzdělávací činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Řízené činnosti

V některých třídách začaly řízené činnosti realizací kontaktního kruhu, ve kterém děti uplatnily své zážitky z víkendu, v jedné třídě byl obdobným rituálem zpěv písničky s doprovodem učitelky na akordeon. Pohybové činnosti měly převážně charakter rozcviček. Kvalita organizace i námětu byla rozdílná. Velmi efektivně učitelka rozvíjela pohybové dovednosti u nejmladších dětí, kde vhodná motivace zajistila zájem dětí a promyšlená organizace včetně správně volené struktury vedla k účelnému procvičení všech svalových partií. Ve druhé třídě byla první den rozcvička spíše pohybovým ztvárněním hudební nálady a rytmu (efekt uvolňující, nenáročný, aktivita pouze u části dětí), druhý den však obsahovala dostatek účelných cviků a přirozených pohybových zátěží. U nejstarších dětí použila učitelka

pro cvičení vhodné náčiní i správný postup, efektivita cvičení a zájem dětí byl však nižší. Také v činnostech vedených druhou učitelkou projevovaly nejstarší děti nižší aktivitu a potřebu účasti v pohybových a hudebních aktivitách, přestože pozitivní a vstřícný přístup učitelky byl motivující. Příčinou bylo ovlivnění dětí očekáváním chystané školní slavnosti. Vztahy dětí a učitelek byly založeny na vzájemné důvěře a respektu, výrazně se prokázalo správné vedení dětí na základě principů ekologické výchovy. Důkazy byly patrné na velmi zdařilých výtvarných pracích a výsledcích pořádaných ekologických akcí. Integrované činnosti u nejmladších dětí vycházely z týdenního námětu a zkušeností dětí. Jejich projevy svědčily o dobré úrovni poznatků, méně vhodná byla volba pomůcek a organizace činnosti. Další řízené činnosti ve druhé a třetí třídě byly zčásti zařazeny do doby her a měly formu skupinovou (pracovní a výtvarné náměty), děti si je vybíraly dle zájmu a prokazovaly v nich velmi dobré pracovní návyky (stříhání, kolorování barvou). Ve třetí třídě pak probíhala zkouška programu na besídku (na přání dětí). Všechny děti byly aktivní, mohly se realizovat v dramatickém přednesu a společném zpěvu, prokazovaly dobré intonační dovednosti i soulad pohybu s hudbou. Činnost prožívaly, což jim přineslo uspokojení.

Řízené výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Nároky na pohybový rozvoj dětí nejsou ve všech třídách stejné, u některých skupin dětí je úroveň nižší. Výrazné rozdíly jsou patrné u dětí s pětidenní docházkou. Jemná motorika je důsledně procvičována prostřednictvím běžných i netradičních výtvarných prací, které navíc svědčí o schopnostech fantazie a představivosti. Děti umí zacházet s grafickým, výtvarným a pracovním materiálem. Sebeobslužné návyky jsou u většiny dětí dobře rozvíjeny, děti se účastní přípravy stolování, jsou vedeny k důslednosti při úklidu. Pozitivně se projevuje zaměření školy na ekologickou výchovu, poznatky dětí o přírodě mají velmi dobrou úroveň. Zřetelné jsou výsledky v komunikačních schopnostech dětí, což je důsledkem nejen prostoru pro vyjádření, který učitelky dětem poskytují, ale i důsledkem kopírování správných vzorů (řeč učitelky).

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.
- Škola se prezentuje na veřejnosti vystupováním dětí v Domově seniorů, zasíláním výtvarných prací do soutěží, publikací článků v regionálním tisku.
- V rámci plnění cílů ekologické výchovy škola spolupracuje s hnutím „Tereza“ a sponzorsky pečuje o „Puštica bradatého“, kterého děti pojmenovaly „Smíšek“.
- Kroužky, které škola organizuje, vedou jednak učitelky (výtvarný, hudební, sportovní), jednak lektoři (taneční, keramický, angličtina). Pravidelné jsou i výjezdy do škol v přírodě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MHMP o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. SKU 7502 ze dne 4. listopadu 2002
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 13 dne 23. září 2002
3. Dohoda o počtu tříd a počtu dětí na školní rok 2003/2004, uzavřená se zřizovatelem dne 7. dubna 2003
4. Přehled o docházce zapsaných dětí, evidenční listy, Přehledy výchovné práce ve šk. roce 2003/2004
5. Školní vzdělávací program na školní rok 2003/2004, koncepce školy, dlouhodobý plán, třídní vzdělávací programy
6. Zápisy z hospitací ve šk. roce 2003/2004, z pedagogických porad 2002-2004
7. Výroční zpráva školy za školní rok 2002/2003
8. Řády školy (organizační, provozní, vnitřní, řád mateřské školy)
9. Personální dokumentace současného pedagogického sboru

ZÁVĚR

Ředitelka se z kolektivu učitelek prakticky nevyčlenila, autoritu si však získala vlastním příkladným přístupem k práci i důsledností ve vedení lidí. Kolektiv je sladěný, se zájmem o další vzdělávání, což příznivě ovlivňuje personální podmínky. Rezervy jsou v zatím menším podílu lidí na řízení a v méně účinné hospitační činnosti.

Vybavení mateřské školy i estetika prostředí podporují příznivé materiální podmínky. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce mají velmi dobrou úroveň, zajišťovanou vyrovnaným poměrem mezi činnostmi spontánními a řízenými i jejich organizací a použitými metodami práce. Nedostatky byly zjištěny především v nízké účelnosti některých pohybových aktivit.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Vandová	Vandová v.r.
Členka týmu	Jindřiška Černá	Černá v.r.

V Praze dne 21. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. června 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Alena Zhorná

Zhorná v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad – odbor školství MHMP	2004-07-07	01 0404/04-1505
Zřizovatel-M.Č. Praha 13	2004-07-07	01 0404/04-1505

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.